

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 2004-03-22

RKT-430-01/04/HS

Decyzja Nr RKT 14/2004

I. Na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 2 c) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm. Dz. U. z 2003 Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej za brak współdziałania w toku kontroli,

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
nakłada się na Międzynarodową Korporację Gospodarczą „InCo” Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach przy ul. Żwakowskiej 13 karę pieniężną w wysokości 23.585,00 zł (słownie: dwadzieścia trzy tysiące pięćset osiemdziesiąt pięć złotych) stanowiącą równowartość 5.000 euro (słownie: pięciu tysięcy euro), płatną do budżetu państwa, za brak współdziałania w toku kontroli przeprowadzonej w dniu 19.11.2003r. na podstawie upoważnienia Nr 51/2003 z dnia 17.11.2003r. Dyrektora Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

II. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm. Dz. U. z 2003 Nr 60, poz. 535 i Nr 170, poz. 1652) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej za brak współdziałania w toku kontroli,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
postanawia się zobowiązać Międzynarodową Korporację Gospodarczą „InCo” Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach przy ul. Żwakowskiej 13, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 21,00 zł (słownie: dwadzieścia jeden złotych).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej zwanego organem antymonopolowym) zostało wszczęte z urzędu postępowanie przeciwko Międzynarodowej Korporacji Gospodarczej „InCo” Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach przy ul. Żwakowskiej 13 (dalej zwanej przedsiębiorcą) w sprawie nałożenia kary pieniężnej za brak współdziałania w toku kontroli. (karty nr 1-2). Wszczęcie przedmiotowego postępowania uzasadnił następujący stan faktyczny.

Organ antymonopolowy na dzień 19.11.2003 wyznaczył przeprowadzenie kontroli w siedzibie przedsiębiorcy, w celu sprawdzenia, czy przedsiębiorca realizując w tzw. „systemie argentyńskim” umowy z konsumentami przestrzega przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej zwanej ustawą antymonopolową). W tym dniu pracownik UOKiK (dalej zwany kontrolującym) stawił się w siedzibie przedsiębiorcy, przedłożył upoważnienie

do kontroli i legitymację służbową oraz dokonał stosownego wpisu do prowadzonej przez przedsiębiorcę książki kontroli. Na potwierdzenie posiadanego statusu przedsiębiorca przedłożył kontrolującemu poświadczony kserokopie: wpisu do rejestru handlowego, zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym Regon oraz decyzji w sprawie nadania nr NIP. Kontrolujący zwrócił się o udzielenie informacji, materiałów i dokumentów określonych w upoważnieniu jako przedmiot kontroli, do czego przedsiębiorca wyznaczył doradcę prawnego. Po zapoznaniu się z upoważnieniem przedsiębiorca odmówił udostępnienia oraz udzielenia informacji, materiałów i dokumentów określonych w przedmiocie kontroli, podnosząc, że kontrolujący jako osoba upoważniona przez Dyrektora Delegatury UOKiK nie posiada umocowania zgodnie z ustawą antymonopolową do przeprowadzenia kontroli przedsiębiorcy i zobowiązał się do przedłożenia w terminie 7 dni wszystkich dokumentów, które miały być objęte kontrolą. Kontrolujący pouczył przedsiębiorcę o określonych w ustawie antymonopolowej sankcjach za brak współdziałania w toku kontroli poprzez odmowę udzielenia informacji, wyjaśnień i dokumentów wyszczególnionych w przedmiocie kontroli. Pomimo pouczenia i udostępnienia stosownych aktów prawnych, w opinii przedsiębiorcy kontrolujący nie ma pełnego umocowania, a wszelkie żądane dokumenty przedłoży organowi antymonopolowemu w terminie 7 dni. Następnie wniósł o przedłożenie mu pełnomocnictwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zgodnie z art. 57 w związku z art. 45 ust. 1 ustawy antymonopolowej oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowego trybu i sposobu przeprowadzenia kontroli (...). Stanowisko przedsiębiorcy zawarte jest w sprawozdaniu z kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym i jest to dowód potwierdzający brak współdziałania w toku kontroli poprzez odmowę udostępnienia oraz udzielenia informacji, materiałów i dokumentów określonych w jej przedmiocie (karta nr 7).

Mając na względzie, co opisano powyżej organ antymonopolowy w dniu 26.11.2003 wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej za brak współdziałania w toku kontroli.

W dniu 10.12.2003 do organu antymonopolowego wpłynęły wyjaśnienia przedsiębiorcy, który podniósł, że „pracownik UOKiK nie wykazał w pełni swojego umocowania do przeprowadzenia pełnej kontroli i uzyskania wglądu w pełną dokumentację”, a zachowanie przedsiębiorcy wynika z nieścisłości języka prawniczego i nieścisłości przepisów. Jedynie przepisy rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli, podrzędne w stosunku do ustawowych, określają, iż upoważnienia wydają dyrektorzy delegatur. Przedsiębiorca wyjaśnił, że nie miał na celu utrudnienia kontroli lub niewspółdziałania z kontrolującym, a faktu dbania o swoje prawa, gwarantowane obowiązującym porządkiem prawnym, nie można poczytywać jako braku współdziałania oraz wniósł o nie nakładanie kary pieniężnej z powodu trudnej sytuacji gospodarczej. W toku postępowania w sprawie nałożenie kary pieniężnej, przedsiębiorca przesłał informacje i dokumenty objęte przedmiotem kontroli (karty nr 8-19).

Organ antymonopolowy zważył, co następuje.

Przedsiębiorca podniósł, że jedynie przepisy rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli, podrzędne w stosunku do ustawowych, określają, iż upoważnienia wydają dyrektorzy delegatur, a faktu dbania o swoje prawa, gwarantowane obowiązującym porządkiem prawnym, nie można poczytywać jako braku współdziałania. Rozdział III Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) w Art. 87 ust. 1 stanowi – *Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia*. Zgodnie z zapisem Art. 88 ust. 1 *Warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie*. Stosownie do zapisu Art. 92 ust. 1 *rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie*

szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Jak wynika z powyższego argumenty przedsiębiorcy, co do braku obowiązku udostępnienia informacji, materiałów i dokumentów określonych w przedmiocie kontroli są bezpodstawne, a osoba upoważniona do przeprowadzenia kontroli posiadała umocowanie zgodnie z ustawą i rozporządzeniami. Zadania i kompetencje oraz tryb postępowania przed organem antymonopolowym określa ustawa antymonopolowa oraz wydane na jej podstawie rozporządzenia. W postępowaniu przed organem antymonopolowym obowiązki przedsiębiorcy określa ustawa.

Zgodnie z zapisem art. 57 ust. 1 i ust 3 ustawy antymonopolowej- *W toku postępowania przed Prezesem Urzędu może być przeprowadzona przez upoważnionego pracownika Urzędu lub Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „kontrolującym”, kontrola u każdego przedsiębiorcy lub każdego związku przedsiębiorców, zwanych dalej „kontrolowanym”, w zakresie objętym tym postępowaniem. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, wydają odpowiednio: Prezes Urzędu, a na wniosek Głównego Inspektora Inspekcji Handlowej – wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej.* Stosownie do regulacji zawartych w art. 57 ust. 6 ustawy – Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania kontroli, w tym sposób sporządzania protokołu przeprowadzonej kontroli, uwzględniając cele kontroli. Wydane na podstawie art. 57 ust. 6 ustawy, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 września 2001r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przedsiębiorców i związków przedsiębiorców w toku postępowania przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 116, poz. 1240) w § 3 stanowi – W sprawach z zakresu właściwości delegatur oraz w sprawach przekazanych do załatwienia delegaturom przez Prezesa Urzędu, na podstawie art. 28 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów, pracownicy delegatur przeprowadzają kontrolę na podstawie upoważnienia dyrektora delegatury wydanego w imieniu Prezesa Urzędu. Przedsiębiorca ma siedzibę w Tychach na obszarze województwa śląskiego, czyli na terenie objętym właściwością miejscową Delegatury UOKiK w Katowicach. Kwestionowane przez przedsiębiorcę upoważnienie kontrolowanego jest umocowaniem do przeprowadzenia kontroli.

Zgodnie z zapisem art. 59 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 ustawy, kontrolowany lub osoba upoważniona do jego reprezentowania (...) są obowiązani do udzielenia żądanych informacji oraz udostępnienia akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów lub innych nośników informacji należących do kontrolowanego. Stosownie do zapisu art. 59 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, kontrolowany lub osoba przez niego upoważniona, może odmówić udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli tylko wtedy, gdy naraziłoby to ją lub jej małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo oraz jej powinowatych w tej samej linii lub stopniu, jak również osoby pozostające z nią w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli, na odpowiedzialność karną. Prawo odmowy udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązaniu stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

W przedmiotowej sprawie przedsiębiorca nie współdziałał w toku kontroli i nie powołał się na przesłanki określone w powyżej powołanym przepisie. Ponieważ nie zaszyły przesłanki z art. 59 ust. 2 ustawy, przedsiębiorca nie miał prawa do odmowy współpracy w toku kontroli.

Przedsiębiorca uzależnił przedłożenie określonych w zakresie kontroli informacji i dokumentów od przedłożenia pełnomocnictwa organu antymonopolowego zgodnie z art. 57 w związku z art. 45 ust. 1 ustawy oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18.09.2001r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu przeprowadzenia kontroli (...). Zapis art. 57 ustawy oraz powołanego rozporządzenia przedstawiono powyżej. Zgodnie z zapisem art. 45 ust. 1 ustawy przedsiębiorcy są obowiązani do udzielenia wszelkich koniecznych informacji na

żądanie organu antymonopolowego. Za nie wykonanie tego obowiązku, za nieudzielenie informacji lub za udzielenie informacji nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd organ antymonopolowy może nałożyć karę pieniężną. Żądanie powyższe jest bezpodstawne i w istocie zmierzało do uniemożliwienia wykonania ustawowych zadań organu antymonopolowego.

Jak wynika z powyższego, w przedmiotowej sprawie przedsiębiorca celowo i świadomie uniemożliwił wykonanie zadania organu antymonopolowego.

Na podstawie art. 101 ust. 2 pkt 2 c) ustawy – *Prezes Urzędu może nałożyć, w drodze decyzji, na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości stanowiącej równowartość od 200 do 5.000 euro, jeżeli, choćby nieumyślnie, nie współdziałała w toku kontroli przeprowadzonej w ramach postępowania na podstawie art. 57, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 2.*

W ocenie organu antymonopolowego zachowanie przedsiębiorcy wypełniło przesłanki art. 101 ust. 2 pkt 2 c) ustawy. Jeżeli przedsiębiorca choćby nieumyślnie nie współdziałała w toku kontroli może być na niego nałożona kara pieniężna.

Faktem jest, że przedsiębiorca po 21 dniach od daty kontroli przesłał informacje, materiały i dokumenty stanowiące jej przedmiot. Uczynił to w toku postępowania o nałożenie kary pieniężnej za brak współdziałania w toku opisanej powyżej kontroli. Należy zaznaczyć, że nie są to informacje uzyskane w toku przedmiotowej kontroli i dopiero podjęcie przez organ antymonopolowy działań zgodnie z art. 101 ust. 2 pkt 2 c) ustawy spowodowało przesłanie przez przedsiębiorcę tych materiałów.

W opinii organu antymonopolowego informacje, materiały i dokumenty określone w przedmiocie kontroli nie wymagały dokonywania szczegółowych i pracochłonnych analiz przez przedsiębiorcę, a przygotowanie danych objętych zakresem kontroli przy współdziałaniu kontrolowanego nie byłoby uciążliwe dla przedsiębiorcy. Należy podkreślić, że ze swej istoty kontrole są dokonywane w sposób nie zapowiedziany, ich celem jest zbadanie działania kontrolowanego przedsiębiorcy, a organ antymonopolowy działając na podstawie i w granicach prawa decyduje o sposobie prowadzenia postępowania. Odpowiedzialność za niedopełnienie obowiązku współdziałania w toku kontroli spoczywa na przedsiębiorcy. Nie jest istotne, kto u przedsiębiorcy ponosi odpowiedzialność za brak współdziałania, a przy braku nadzoru ze strony osoby kierującej, ważny jest skutek w postaci odmowy współdziałania z kontrolującym. Przedsiębiorca odmówił udostępnienia oraz udzielenia informacji, materiałów i dokumentów określonych w przedmiocie kontroli, co potwierdza brak współdziałania w toku kontroli, który przejawiał się w zaniechaniu przedsiębiorcy poprzez nieudostępnienie dokumentów i nieudzielenie informacji, materiałów i dokumentów. Podnoszone przez przedsiębiorcę w toku kontroli argumenty mogą świadczyć o próbie unikania odpowiedzialności. Z istoty kary wynika jej dolegliwość dla podmiotu ukaranego. Oceniając zachowanie przedsiębiorcy (reprezentowanego przez doradcę prawnego) w toku kontroli należy podkreślić, że w jego działaniach nie było nieumyślności, a brak współdziałania przejawiał się w świadomym i celowym zaniechaniu poprzez odmowę udostępnienia i nieudostępnienie dokumentów oraz nieudzielenie informacji, materiałów i dokumentów określonych w przedmiocie kontroli.

Uruchomienie mechanizmów ustawy antymonopolowej w sprawie nałożenia kary pieniężnej nastąpiło z winy przedsiębiorcy, który w sposób celowy i świadomy dopuścił się naruszenia ustawy antymonopolowej i blokował wykonanie określonych w niej zadań. Fakt ten jest zachowaniem sprzecznym z prawem i sankcjonowanym, a także jest ciężkim naruszeniem prawa antymonopolowego. Działanie przedsiębiorcy zmierzało do uniemożliwienia wykonania ustawowych zadań organu antymonopolowego i może świadczyć o próbie unikania odpowiedzialności. Świadoma i celowa odmowa współdziałania w toku kontroli jest okolicznością zaostrzającą karę.

Brak współdziałania przedsiębiorcy przy kontroli ma duże znaczenie z punktu widzenia interesu publicznego. Istotą jego naruszenia w sprawie dotyczącej niewykonania przez przedsiębiorcę obowiązku jest utrudnienie i uniemożliwienie wykonywania zadań ustawowych organu antymonopolowego. Przedsiębiorca uniemożliwił wykonanie kontroli i

utrudnił wykonanie ustawowych zadań organu antymonopolowego. Organ antymonopolowy kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania opisanym powyżej zachowaniom uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla przedsiębiorcy, który świadomie, celowo i w sposób rażący naruszył ustawę antymonopolową, a także, aby w przyszłości nie dochodziło do podobnych zachowań. Na wysokość nałożonej kary wpłynął także stopień naruszenia interesu publicznego. Nadmienić należy, że kary pieniężne stosowane są w sytuacjach, gdy zachowanie przedsiębiorcy nie tylko jest bezprawne, ale można także sprawcy przypisać winę. Rozważając kwestię winy przedsiębiorcy, należy stwierdzić, że miał on pełną świadomość obowiązku udzielenia żądanych informacji oraz udostępnienia akt, ksiąg i dokumentów, miał też świadomość sankcji za brak współdziałania w toku kontroli. Trudna sytuacja finansowa nie usprawiedliwia i nie tłumaczy opisanego powyżej zachowania przedsiębiorcy, który nie tylko uniemożliwił wykonanie zadań ustawowych organu antymonopolowego, ale mając taką świadomość nie wykazał staranności i nie wywiązał się ze swoich deklaracji. Tak więc świadomie i celowo naruszył bezwzględnie obowiązującą ustawę antymonopolową, co jest okolicznością zaostrzającą karę. W tych okolicznościach kara pieniężna powinna być zatem dolegliwa dla podmiotu ukaranego.

Mając na względzie, co opisano powyżej organ antymonopolowy nałożył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 23.585,00 zł, stanowiącą równowartość 5.000 euro. Według art. 115 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów równowartość nałożonej kary pieniężnej określa się w euro. Zgodnie z ogłoszoną przez NBP tabelą kursów nr 253/A/NBP/2003 z dnia 31.12.2003 r. wartość euro w ostatnim dniu roku 2003 wynosiła 4,7170 zł.

W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie I sentencji.

Stosownie do zapisu art. 105 ust. 4 ustawy antymonopolowej karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP Oddział Okręgowy Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Zgodnie z art. 75 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania organ antymonopolowy w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 21,00 zł związane z korespondencją organu antymonopolowego z przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 21,00 zł (słownie: dwadzieścia jeden złotych).

W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie II sentencji.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 1 i art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral